

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ersättande av skördeskador**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en ny lag om ersättning av skördeskador. Förslaget motsvarar till sina grundprinciper den nu gällande lagen. Den föreslagna lagen beror delvis på behovet av att samordna systemet för ersättning av skördeskador med de övriga stödsystemen för jordbruket och delvis på behovet att i lagstiftningshierarkin övergå

från förordning till lag. I propositionen har således även beaktats den nya grundlagen.

Lagen avses träda i kraft vid en genom förordning fastställd tidpunkt efter det att Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt förslaget som ett nytt statligt stöd för ersättning av skördeskador.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Ekonomiska förluster som åsamkats jordbrukare till följd av skördeskadorna på grund av exceptionella naturförhållanden har ersatts av statens medel från och med 1950-talet. Denna långvariga ersättningspraxis blev lagstadgad år 1975, då lagen om ersättande av skördeskadorna (530/1975), senare skördeskadlagen, trädde i kraft. Skördeskadlagen är fortfarande i kraft med ett flertal gjorda ändringar. Med stöd av lagen har dessutom givits en förordning om ersättande av skördeskadorna (820/1975), som likaså ändrats flera gånger, och som innehåller noggrannare föreskrifter om grunderna för skördeskadeersättningsystemet dess verkställighet.

1.2. Nuvarande praxis

En odlare kan enligt skördeskadlagen betalas ersättning av statens medel för skördeskadorna som har drabbat åker- och trädgårdsgrödor. Skördeskadeersättningar kan betalas för skador som till följd av frost, hagel, störtregn, oväder, exceptionella översvämningar eller någon annan liknande, av odlaren oberoende, onormalt stor växling i naturförhållandena har drabbat växande eller skördemogen gröda eller för skador som till följd av exceptionella övervintringsförhållanden har orsakats övervintrande växter eller för skada som har åsamkats av att sådden omöjliggjorts av väta till följd av exceptionell översvämning eller osedvanligt rikliga regn.

Skördeskadeersättning kan betalas för skador som drabbat i vårt land allmänt odlade växtslag, om vilka stadgats närmare i förordning. Efter det att skördeskadan inträffat lämnar jordbrukaren in en ansökan om skördeskadeersättning till kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, som utför en lägenhetsbestämd uppskattning av skördeskadan. Vid värderingen konstateras vad som orsakat skadan samt skadans omfattning. Den lägenhetsbestämda skördeskadeersättningen baserar sig på en uppskattning av skördeskadan, vid vilken skadans värde jämförs med värdet av gårdens normskörd. Skördeskadans storlek är lika med skillnaden mellan normskördens värde och värdet på den bärgade skör-

den eller värdet på den skörd som kan bärgas.

Skördeskadeersättning kan betalas till den del skördeskadans värde överstiger 30 procent av värdet på gårdens normskörd. Av den summa som överstiger denna odlarens så kallade självriskandel ersätts en av statsrådet fastställd andel, som under de senaste åren varit 90 procent.

Skördeskadeersättningar kan också utbetalas som allmänna ersättningar i sådana fall då skadan drabbat ett vidsträckt geografiskt klart avgränsat område. Statsrådet beslutar om utbetalning av allmänna ersättningar och om betalningsgrunderna. Allmänna ersättningar har senast betalats år 1998 på grundval av odlingsarealen för vall och råg. Tidigare har allmänna ersättningar betalats bland annat år 1987. Allmänna ersättningar betalades då för skador på spannmålsgrödor på basis av mängden såld spannmål samt för skador på vallväxter på basis av antalet djur till ett sammanlagt belopp om ca 220 miljoner mark.

För betalning av skördeskadeersättningar anslås i den årliga statsbudgeten ett anslag på 20 miljoner mark, som budgettekniskt är ett treårigt reservationsanslag. Sålunda kan under detta moment också finnas tillgängliga anslag som blivit över från tidigare år. Om anslaget på grund av exceptionellt omfattande skördeskadorna visar sig vara otillräckligt, kan anslaget enligt lagen förhöjas i budgeten. Anslaget höjdes senast genom en tilläggsbudget på grund av skördeskadorna år 1998 och 1999.

De årligen utbetalda ersättningarna har uppgått till mycket varierande belopp. År 1980 utbetalades skördeskadeersättningar för ca 2,5 miljoner mark och år 1987 uppgick ersättningarna till 1541 miljoner mark. Efter det att Finland i början av år 1995 anslutit sig till den Europeiska unionen har produktpriserna sjunkit betydligt, vilket i princip nedsatt den ersättningsrisk som tillkommer staten på grund av skördeskadorna.

Statsrådet fattar för verkställandet av skördeskadesystemet årligen olika beslut. I samband med jord- och skogsbruksministeriet verkar delegationen för skördeskadorna som fungerar som biträdande organ i dessa frågor. Delegationen bereder ministeriets och statsrådets beslut och avger utlåtanden i frågor som hänför sig till ärendet.

2. Propositionens mål och centrala förslag

Den lagstiftning gällande ersättande av skördeskador som nu är i kraft har givits år 1975. Lagstiftningen, lagen och förordningen har efter det ändrats flera gånger. Jordbruket och jordbrukspolitiken har sedan lagen stiftades undergått stora förändringar, vilket gör att en justering och uppdatering av lagstiftningen är motiverad. Särskilt efter det att Finland anslöts till den Europeiska unionen i början av år 1995 har den lantbruksinkomst som lantbruksföretagarna får i allt högre grad börjat baseras på inkomststöd som betalas till producenterna. I detta avseende är det skäl att granska bestämmelserna om ersättning av skördeskador så, att ersättningssystemet skall fungera möjligast väl tillsammans med de övriga stödsystem av olika slag som betalas till producenterna.

Skördeskad ersättningssystemets grundprinciper bör vara lagstadgade. De viktigaste bestämmelserna kan utfärdas genom förordningar av statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet. Propositionens mål är att utveckla den lagtekniska nivån på den författning som givits gällande ersättande av skördeskador. Ifråga om vissa punkter är det motiverat att höja vissa bestämmelser normhierarkiska nivå till exempel från nuvarande författningsnivå till lagnivå. Dessutom

har i propositionen särskilt beaktats kraven enligt Finlands grundlag som trätt i kraft den 1 mars 2000. Förslaget följer den Europeiska gemenskapernas kommissions riktlinjer rörande statliga stöd.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några betydande statsekonomiska verkningar. Enligt propositionen skulle på samma sätt som hittills årligen anvisas ett anslag i statsbudgeten om 20 miljoner mark för ersättande av skördeskador. Om skördeskadorna visar sig bli exceptionellt omfattande kan tilläggsanslag anvisas genom en tilläggsbudget.

4. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts av delegationen för skördeskador.

5. Övriga faktorer som inverkar på propositionen

Om ersättning av skador i jordbruket som försakats av hjortdjur har stadgats med stöd av jaktlagen (615/1993) genom en särskild förordning. I detta andra ersättnings-system används samma ersättningsprinciper som för skördens del tillämpas i ersättnings-systemet för skördeskador.

DETALJERAD MOTIVERING

1. Motiveringen till lagförslaget

1 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen föreslås ges bestämmelser om lagens tillämpningsområde. I den gällande lagen saknas motsvarande bestämmelser om tillämpningsområdet. Förslaget motsvarar ändå den nuvarande lagens tillämpningsområde. Skördeskadeersättningarna skulle fortfarande bestå av en lägenhetsbestämd skördeskadeersättning och allmänna ersättningar.

2 §. *Skördeskadeersättning.* I paragrafen föreslås ges bestämmelser om skördeskadeersättning. Ersättningar skulle kunna betalas för i paragrafens första moment uppräknade skador försakade av exceptionella naturförhållanden. Till sitt sakinnehåll motsvarar förslaget den lag som nu är i kraft trots att bestämmelserna har formulerats på ett annat sätt.

I moment 2 i paragrafen föreslås utfärdas bestämmelser om skördeskada, med vilken i första hand skulle avses skada med avseende på skördens mängd. Det vore ändamålsenligt att även kvalitetsmässiga skador enligt lagen skulle ersättas i sådana fall då skörden till följd av skördeskada kvalitetmässigt inte duger att användas för något ändamål. Jord- och skogsbruksministeriet skulle ha befogenhet att genom förordning utfärda noggrannare föreskrifter om kvalitetsmässig skada och ersättande av denna. Dessutom skulle ministeriet genom förordning utfärda noggrannare föreskrifter om när en skada som vid bedömningen anses vara en partiell skördeskada kan betraktas som en total skada. De sistnämnda förslagen är nya jämfört med den gällande lagen, men administrativa föreskrifter och anvisningar om dessa har givits till jordbruksförvaltningen redan tidigare.

I moment 3 i paragrafen föreslås ingå en bestämmelse om att vid ersättning av över-
svämningsskador skall tillämpas det som
särskilt stadgats om detta.

3 §. *Ersättningstagare.* I paragrafen före-
slås ingå en bestämmelse om ersättningsta-
garna, vilka skulle vara fysiska och juridiska
personer samt grupper som bildats av sådana
personer. En förutsättning är att odlaren be-
driver jordbruks- eller trädgårdsproduktion i
Finland.

I moment 2 i paragrafen föreslås ingå en
bestämmelse enligt vilken jordbrukare som
fyllt 65 år inte är berättigade till skördeska-
dersättning. Likaså skall en jordbrukare för
att vara berättigad till skördeskadeersättning
vara minst 18 år gammal. Om odlarens make
eller sambo uppfyller kravet gällande ålder
skulle jordbrukaren vara berättigad till
skördeskadeersättning. Till jordbrukare under
18 år skulle skördeskadeersättning kunna
beviljas endast av särskilda skäl. Sådana skäl
skulle bl.a. kunna vara att jordbrukaren lever
i äktenskap eller samboförhållande eller att
han bedriver jordbruks- eller trädgårdspro-
duktion som samägare eller tillsammans med
sina föräldrar eller den ena av dem. Den
föreslagna bestämmelsen är ny, sådana be-
gränsningar har inte tidigare förekommit för
skördeskadeersättningarnas del. Förslaget
motsvarar ändå förutsättningarna för erhål-
lande av stöd enligt de nationella stödsyste-
men.

I moment 3 i paragrafen föreslås en defi-
nition av begreppet make. Den föreslagna
bestämmelsen är ny och motsvarar villkoren
för erhållande av stöd enligt de nationella
stödsystemen.

4 §. *Förutsättningar för erhållande av er-
sättning.* I denna paragraf föreslås fastställas
allmänna förutsättningar för erhållande av
skördeskadeersättningar. I paragrafens 1 mo-
ment skulle minimiodlingsarealerna faststäl-
las. Odlaren skulle ha minst tre hektar odlad
åker, eller ifråga om trädgårdsproduktion på
friland, om vilken statsrådet skulle ge nog-
grannare bestämmelser genom förordning,
minst en halv hektar. Den föreslagna be-
stämmelsen är ny, och motsvarar den princip
som tillämpas ifråga om övriga nationella
stöd.

I moment 2 i paragrafen föreslås föreskri-
vas, att vissa jordbrukare eller gårdsbrusen-
heter som omfattas av avtals- eller pensions-
system rörande avträdelse eller nedläggning
av lantbruksproduktion inte är berättigade

till skördeskadeersättning. Den föreslagna
bestämmelsen är ny och motsvarar de prin-
ciper som gäller nationella stöd till jord-
bruks- och trädgårdsproduktion.

I moment 3 i paragrafen föreslås stadgas,
att skördeskadeersättning inte kan betalas för
jordbruksskiften som är i omläggning till
ekologisk jordbruksproduktion. Så kunde
ändå förfaras ifall annat besluts genom en
förordning utfärdad av statsrådet. Förslaget
följer bestämmelserna i de nu gällande la-
gen.

I moment 4 i paragrafen föreslås stadgas,
att skördeskadeersättning endast betalas för
sådana produktionsarealer, som odlas enligt
för orten normala jordbruksmetoder. Med
normalt odlingssätt kan förstås olika mini-
miinsatser som krävs för erhållande av en
duglig skörd. Sådana föreskrifter har givits
såväl ifråga om helt EU-finansierade stöd
som för nationella stöd. I detta sammanhang
kunde även ingå bestämmelser om odling av
olika växtslag i olika delar av landet och hur
detta inverkar på ersättningsförfarandet.
Jord- och skogsbruksministeriet skulle ge-
nom en förordning utfärda noggrannare före-
skrifter om de frågor som avses i detta mo-
ment.

I moment 5 i paragrafen föreslås ingå be-
stämmelser om de växtslag som omfattas av
de lägenhetsbestämda skördeskadeersättning-
arna. Förslaget motsvarar en bestämmelse i
den nu gällande lagen.

5 §. *Anslag för betalning av ersättningar.* I
paragrafen föreslås bestämmas om hur med-
del för ersättande av skador som avses i
denna lag anvisas i statsbudgeten. Det årliga
anslaget skulle uppgå till 20 miljoner mark.
Avsikten är att fortfarande budgetera an-
slaget som ett reservationsanslag. Om an-
slaget skulle visa sig vara otillräckligt kunde
i en tilläggsbudget upptas ett tillägg för er-
sättande av skador. Förslaget motsvarar § 3 i
den gällande lagen.

6 §. *Växtarternas enhetspris.* I paragrafen
föreslås fastställas enhetspris för de växtslag
för vilka ersättning betalas för användning i
administrationen av skördeskadeersättningarna.
För bestämning av normskördens värde
skulle genom en förordning av jord- och
skogsbruksministeriet årligen fastställas
växtslagens enhetspris. I första hand skulle
enhetspriset fastställas på basis av interven-
tionspriset eller enligt det marknadspris som
tillämpats året före skadeåret. Det vore
emellertid även möjligt att beakta marknads-

prisernas senare utveckling. I det fall att den årliga prisvariationen vore stor, skulle priset kunna fastställas utgående från ett medelpris för de tre senaste åren. Detta förfarande kunde vara möjligt särskilt beträffande trädgårdsprodukter som odlats på friland. Om något representativt pris inte kan erhållas skulle ministeriet efter att ha hört delegationen för skördeskadeersättningar kunna fastställa ett pris. Om produktionen av någon gröda för vilken ersättning skall betalas sammanhänger med något särskilt produktionsstöd av tilläggspristyp, skulle detta stöd tas i beaktande vid fastställandet av enhetspriset. De föreslagna bestämmelserna motsvarar i sak den gällande lagen.

7 §. *Normskörd.* I paragrafen föreslås fastställas bestämmelser om normskörden. Förslaget motsvarar § 8 i den nu gällande skördeskadeförordningen. Eftersom det är fråga om en av grundbestämmelserna för ersättningssystemet, är det motiverat att bestämmelsen ingår i lagen. I förslaget ingår också två bemyndiganden att utfärda förordningar, vilka bör vara grundade på bestämmelserna enligt lagen. Normskörden skulle fortfarande i regel baseras på ett medeltal av skördenivån under fem års tid. Undantag för denna regel skulle ändå kunna göras till exempel om det inträffat två skadeår i följd, varvid det ena året skulle utelämnas vid beräkningen av medelskörden.

8 §. *Lägenhetsbestämd skördeskadeersättning och odlarens självriskandel.* I paragrafen föreslås ges bestämmelser om begreppet lägenhetsbestämd skördeskadeersättning samt om självriskandelen för odlaren i denna ersättningsform. De föreslagna bestämmelserna är nya på lagnivå, men motsvarar innehållsmässigt det som stadgats 10—13 § i förordningen om ersättande av skördeskador. Ifråga om skördeskador på övervintrande spannmålsgrödor och vall skulle skördeskadorna ersättas som en skild form av skördeskadeersättning så, att självriskandelen skulle beräknas på basis av odlingsarealen av övervintrande växter. Ersättningen skulle i de fall då åkern kan sås in på nytt på våren fastställas på basis av de förlorade produktionsinsatserna. Noggrannare ersättningsgrunder för övervintringsskador skulle fastställas årligen genom en förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Odlarens föreslagna självriskandel på 30 procent motsvarar EU-kommissionens riktlinjer för statliga stöd. Dessutom föreslås i

paragrafen stadgas om hur och inom vilken tid odlaren skall anhängiggöra sitt ärende för att erhålla skördeskadeersättning, samt om minibeloppet för utbetalda ersättningar.

9 §. *Allmänna ersättningar.* I paragrafen rekommenderas stadgas om allmänna ersättningar. Förslaget motsvarar den gällande lagen. Den allmänna ersättningen skulle vara en ersättningsform som kompletterar den lägenhetsbestämda ersättningen och skulle i första hand användas endast då skördeskadorna varit stora och inträffat på ett vidsträckt geografiskt begränsat område. I synnerhet under stora skadeår, som till exempel år 1987, skulle dessa ersättningar styras enligt skadornas särskilda natur. Ersättningar har betalats på basis av odlingsarealen, på basis av antalet djurenheter eller djur eller på basis av mängden producerade jordbruksprodukter. Som grund för den allmänna ersättningen har i vissa fall också använts betydande kvalitetsmässiga skador. Eftersom skörden på vallgårdarna görs i flera skeden kan dessa gårdar inte alltid fullt ut komma i åtnjutande av de fördelar det lägenhetsbestämda skördeskadeersättningssystemet erbjuder. För vallgårdarnas del har det allmänna ersättningssystemet visat sig vara nödvändigt och allmänna ersättningar har flera gånger riktats till vallgårdarna. Enligt förslaget skulle statsrådet ha befogenhet att genom förordning fastställa grunderna för den allmänna ersättningen.

10 § *Kommunens landsbygdsnäringsmyndighets uppgifter.* I paragrafen föreslås stadgas om kommunens landsbygdsnäringsmyndighets uppgifter. I princip är uppgifterna enligt den gällande lagen samma som i förslaget. Enligt lagförslaget skulle ändå de uppgifter som tillkommer kommunen vara noggrant fastställda. I lagen föreslås också innefattas ett bemyndigande för jord- och skogsbruksministeriet om att utfärda förordningar om grunderna för den skördeskadevärderingsavgift som betalas till kommunen.

11 §. *Delegationen för skördeskador.* I paragrafen föreslås stadgas om delegationen för skördeskador. I sak motsvarar bestämmelsen den gällande lagens bestämmelser. Delegationen skulle fortfarande ha betydande uppgifter i beredningen av besluten och lagstiftningen om ersättande av skördeskador samt som givare av utlåtanden och som initiativtagare. I delegationen skulle ingå representanter för jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet samt för lantbrukspro-

ducenternas centralorganisationer. Genom statsrådets förordning skulle noggrannare bestämmelser utfärdas om delegationens uppgifter.

12 §. *Tillämpning av övrig lagstiftning.* I paragrafen föreslås ingå en lagstiftningshänvisning om att vid beviljande, utbetalning, återkrav, rättelse och övervakning av ersättningen skulle tillämpas den lag som givits om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar. Denna hänvisning är vanlig i lagstiftningen om nationella stöd till jordbruks- och trädgårdsproduktion, och innebär att vissa paragrafer inte behöver ingå i dessa lagar.

13 §. *Sänkning och förvägran av stöd.* I paragrafen föreslås upptas bestämmelser om sänkning och förvägran av skördeeskadeersättning. I den gällande lagen saknas motsvarande stadganden, men de är numera vanliga i lagstiftning rörande statliga stöd. Genom statsrådets förordning skulle utfärdas noggrannare bestämmelser om förvägran och nedsättande av ersättningar.

14 §. *Ändringssökande.* I paragrafen föreslås upptas en bestämmelse om hur ändring söks i beslut som givits av landsbygdsnäringsmyndigheten. Bestämmelsen är en hänvisningsbestämmelse, som hänvisar till den lag som avses ovan i § 12. Förslaget motsvarar den gällande lagen.

15 §. *Närmare bestämmelser.* I paragrafen föreslås stadgas om i hurudana frågor utöver de som tidigare nämnts i lagen kan stadgas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

16 §. *Ikraftträdande.* I paragrafen föreslås stadgas om lagens ikraftträdande. Lagen skulle träda i kraft vid en genom förordning fastställd tidpunkt efter det att den europeiska kommissionen godkänt den. Samtidigt skulle den nu gällande lagen med de ändringar som senare gjorts i lagen upphävas.

2. Noggrannare bestämmelser

Noggrannare bestämmelser om verkställandet av lagen ifråga om de ärenden om vilka enligt propositionen skulle stadgas genom bemyndigande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås att träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom en förordning av statsrådet efter det att Europeiska gemenskapernas kommission godkänt det föreslagna ersättningssystemet för skördeeskador.

4. Lagstiftningsordning

Den föreslagna lagen innehåller ur stödtagarens synpunkt inga betydande förändringar jämfört med det nu gällande ersättningssystemet för skördeeskador. Propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ersättande av skördeskador

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Såsom skördeskadeersättningar kan av statens medel betalas lägenhetsbestämd ersättning och allmän ersättning i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

2 §

Skördeskadeersättning

Ersättningar som avses i denna lag (*skördeskadeersättning*) kan betalas för

1) skada som drabbat växande eller skördemogen gröda till följd av frost, hagel, störtregn, oväder, exceptionella översvämningar, exceptionell torka eller någon annan liknande, av odlaren oberoende onormalt stor växling i naturförhållandena,

2) skador som till följd av exceptionella övervintringsförhållanden har orsakats övervintrande växter, eller

3) skada som åsamkats av att sådden omöjliggjorts av väta till följd av exceptionell översvämning eller osedvanligt rikliga regn.

Med skördeskador avses i denna lag kvantitativ skada som drabbat skörden. Skördeskadeersättning kan också betalas, om skörden till följd av orsaker som avses ovan i 1 momentet drabbats av sådan skada, att skörden på grund av nedsatt kvalitet inte kan användas till något ändamål.

Närmare föreskrifter om kvalitativ skada som avses i detta moment samt om när en partiell skördeskada kan betraktas som en total skördeskada utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

På ersättning av skador som orsakats skördade eller bärgade grödor till följd av exceptionella översvämningar tillämpas vad som särskilt föreskrivs om detta.

3 §

Ersättningstagar

Skördeskadeersättning kan betalas till od-

lare som bedriver jordbruks- eller trädgårdsproduktion i Finland, och som är en fysisk eller juridisk person eller en grupp bestående av fysiska eller juridiska personer.

Betalningen av stöd förutsätter att odlaren eller odlarens make vid utgången av året före skördeskadeåret är minst 18 år och högst 65 år. Skördeskad ersättning kan betalas till en person som är under 18 år endast av särskilda skäl.

Med makar avses äkta makar och i 7 § 3 mom. inkomstskattelagen (1535/1992) avsedda personer.

4 §

Förutsättningar för erhållande av ersättning

Skördeskadeersättningar kan betalas till odlare som har minst tre hektar odlad åker eller minst en halv hektar odlingsareal för trädgårdsväxter på friland.

Ersättning kan dock inte betalas för skada på sådan åker som omfattas av en förbindelse som avses i 6 § 2 mom. 3 punkten lagen om avträdelsepension (16/1974), 9 § lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) eller 12 § lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994).

Ersättning kan inte heller, om inte något annat bestäms genom förordning av statsrådet, betalas för skada på sådana jordbrukskiften för vilka producenten har ett gällande avtal med staten om omläggning till ekologisk produktion för en period för vilken till producenten betalas helt eller delvis av Europeiska gemenskapen finansierat stöd för omlägningsperioden på grund av omläggning från konventionell produktion till ekologisk produktion.

Ersättning kan betalas endast för skada på en sådan produktionsareal som odlas åtminstone i enlighet med den odlingssed som är normal på orten. Närmare bestämmelser om vad som anses vara normal odlingssed på orten utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Statsrådet föreskriver genom förordning

om de växtarter beträffande vilka skördeskadador skall beaktas när skördeskadorna på en brukningsenhet bestäms.

5 §

Anslag för betalning av ersättningar

För utbetalning av ersättningar intas i statsbudgeten årligen ett anslag om 20 miljoner mark.

Om anslaget enligt 1 mom. visat sig vara otillräckligt på grund av exceptionellt omfattande skador, kan anslaget höjas i statsbudgeten.

6 §

Växtarternas enhetspriser

För växtarter som är ersättningsgilla enligt denna lag fastställs årligen genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet enhetspriser vilka tillämpas vid värderingen av skördeskadador. Som beräkningsgrund för enhetspriset för var och en växtart används interventionspriset eller det marknadspris som betalats året före skadeåret, varvid även marknadsprisets senare utveckling kan beaktas. Om inget interventions- eller marknadspris finns, bestämmer jord- och skogsbruksministeriet enhetspriset separat efter att ha hört delegationen för skördeskadador. Vid bestämmandet av enhetspriset kan även beaktas produktionsstöd av tilläggspristyp som betalas för växtarten.

7 §

Normskörd

För bestämmandet av normskördar indelas landet i normskördeområden på det sätt som särskilt föreskrivs om detta genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet fastställs årligen växtartsvisa normskördar för respektive normskördeområde.

Med växtartens normskörd avses den genomsnittliga årsskörd per arealenhet som erhålles från normskördeområdet. Normskörden beräknas på grundvalen av skördestatistikerna för de fem år som föregår skadeåret såsom ett aritmetiskt medelvärde. Från detta beräkningssätt kan avvikelser göras av särskilda skäl eller om behövlig skör-

destatistik inte står till förfogande.

Värdet av en växtarts normskörd beräknas så att det enhetspris som jord- och skogsbruksministeriet fastställt för den ifrågakörande växtarten används som koefficient.

Med värdet av brukningsenhetens normskörd avses summan av värdena av de på brukningsenheten odlade enligt denna lag ersättningsgilla växtarternas normskördar multiplicerade med odlingsarealerna.

8 §

Lägenhetsbestämd skördeskadeersättning och odlarens självriskandel

Med brukningsenhetens skördeskada avses i denna lag skillnaden mellan värdet av brukningsenhetens normskörd och värdet av skadeårets skörd.

Värdet av brukningsenhetens skörd under skadeåret beräknas på grundvalen av växtarternas arealer och enhetspriser, varvid som skördar av växtarter som undgått skador används deras normskördar och som skördar av växtarter som lidit skada för skadeområdets del uppskattade skördar.

I den lägenhetsbestämda skördeskadeersättningen är odlarens självriskandel 30 procent av värdet av odlingsens normskörd.

Lägenhetsbestämd ersättning för skördeskada kan betalas högst till skördeskadans med självriskandelen minskade belopp. Genom förordning av statsrådet bestäms årligen, sedan delegationen för skördeskadador hörts vilken del av nämnda belopp som skall ersättas.

Odlarens självriskandel av övervintringsskador beräknas på basis av de övervintrande växternas areal. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms årligen om de ersättningsgrunder som skall iaktas när övervintringsskador ersätts.

För att få i denna paragraf avsedd ersättning skall odlaren innan skörden inleddes eller ifråga om övervintringsskador senast före 30 juni efter det att skadan inträffat göra en ersättningsansökan hos landsbygdsnäringsmyndigheten i den kommun inom vilken brukningsenhetens driftscentrum är beläget. Jord- och skogsbruksministeriet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om på vilket sätt och inom vilken tid ersättningsansökan skall göras.

Såsom lägenhetsbestämd ersättning betalas inte belopp som understiger 500 mark.

9 §

Allmänna ersättningar

Om skadorna drabbat ett vidsträckt, geografiskt klart begränsbart område, kan på basis av grunder som fastställs genom förordning av statsrådet allmänna ersättningar betalas till de odlare som drabbats.

10 §

Kommunens landsbygdsnäringsmyndigheters uppgifter

Landsbygdsnäringsmyndigheterna i den kommun där brukningsenhetens driftscenrum är beläget behandlar de ersättningsansökningar och besluter om beviljandet av de ersättningar vilka avses i denna lag. Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skall också handha uppskattningen av skördeskadorna i de fall som avses i § 8. Vid uppskattning av skador kan kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter vid behov som sakkunniga anlita rådgivningsorganisationer. För verkställande av uppskattning av skördeskada kan kommunen uppbära en avgift om vars grunder bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet skall tillstålla jord- och skogsbruksministeriet de uppgifter som hänför sig till skördeskadeersättningarna på det sätt som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

11 §

Delegation för skördeskadorna

För beredningen av ärenden som avses i denna lag tillsätter statsrådet en delegation för skördeskadorna, vars uppgift är att biträda jord- och skogsbruksministeriet i frågor som gäller ersättande av skördeskadorna. I delegationen ingår företrädare för jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet och lantbruksproducenternas centralorganisationer. Angående delegationen och dess uppgifter föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

12 §

Tillämpning av annan lagstiftning

Ifråga om beviljande, betalning, återkrav, rättelse och tillsyn som gäller de ersättningar som avses i denna lag iaktas lagen om förfarandet vid skötsel av stöduppgifter ifråga om landsbygdsnäringar (1336/1992). Jord- och skogsbruksministeriet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om det förfarande vid övervakningen.

13 §

Sänkning och förvägran av stöd

Skördeskadeersättning kan sänkas eller lämnas obetald, om

1) sökanden har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter i sin ansökan,

2) för erhållande av stöd någon omständighet eller åtgärd har givits en sådan form som inte motsvarar sakens egentliga karaktär eller ändamål, eller

3) ansökan om ersättning har anlänt till myndigheten efter utsatt tid.

Närmare bestämmelser om sänkning och förvägran av ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Ändringsökande

Ändring i ett beslut som kommunens lantbruksnäringsmyndighet givit med stöd av denna lag får sökas i den ordning som anges i lagen om förfarandet vid skötsel av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar.

15 §

Närmare bestämmelser

Jord- och skogsbruksministeriet utfärdar vid behov genom förordning närmare bestämmelser om förfarandet vid fastställandet och betalningen av ersättningar samt om den övriga verkställigheten av denna lag.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt

som fastställs genom förordning av statsrådet.

Genom denna lag upphävs lagen av den 4 juli 1975 om ersättande av skördeskador (530/1975) jämte ändringar.

Nådendal den 16 juni 2000

Republikens President**TARJA HALONEN**Minister *Sinikka Mönkäre*